

کانی‌شناسی و پتروگرافی سنگ‌های آتشفشانی پالئوژن منطقه‌ی دانسفهان، جنوب غرب قزوین

رضاقلیان، زهره*، ابراهیمی، محمد^۲، آسیابانها، عباس^۲

دانشجوی کارشناسی ارشد پترولوژی، گروه زمین شناسی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران.

Z_rezagholian@yahoo.com

عضو هیئت علمی گروه زمین‌شناسی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران.

ebrahimi@znu.ac.ir

عضو هیئت علمی گروه زمین‌شناسی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، قزوین، ایران.

asiabanha@ikiu.ac.ir

چکیده

مجموعه‌ی آتشفشانی غرب دانسفهان شامل گدازه‌های آندزیتی-بازالتی و سنگ‌های آذرآواری می‌باشد. کانی‌های موجود در سنگ‌های آتشفشانی مورد مطالعه شامل پلاژیوکلاز، سانیدین، بیوتیت، هورنبلند و کانی‌های اپک می‌باشند. بافت‌های عمده‌ی این سنگ‌ها میکروولیتی پورفیریک، ویتروکلاستیک پورفیری، گلومروپورفیریتیک و اوتاکسیتی با زمینه‌ی شیشه‌ای است. پلاژیوکلازها دارای بافت‌های غیر تعادلی نظیر بافت غربالی و خوردگی خلیج مانند هستند که ممکن است ناشی از اختلاط ماگمایی و یا تغییر در روابط پایداری ناشی از افت فشار باشد. اپاسیتی شدن بیوتیت و آمفیبول در سنگ‌های مورد مطالعه نیز حاصل همین فرآیندها می‌باشد. در سنگ‌های مورد مطالعه بر اثر دگرسانی، کانی‌های سریسیت، کلریت، ایدنگزیت و اپیدوت حاصل شده‌اند. در ضمن محلول‌ها رگچه‌ها و رگه‌هایی از کوارتز و کربنات‌ها به صورت شکافه پرکن در امتداد شکستگی‌ها ایجاد نموده‌اند.

واژه‌های کلیدی: اختلاط ماگمایی، ایگنمبریت، کانی‌شناسی، سنگ‌های آتشفشانی، دانسفهان.

مقدمه

منطقه‌ی مورد مطالعه در ۶۵ کیلومتری جنوب غرب قزوین و ۱۸ کیلومتری جنوب تاکستان و به لحاظ جغرافیایی در طول‌های جغرافیایی ۳۰' ۴۹° تا ۴۵' ۴۹° شرقی و عرض‌های جغرافیایی ۳۰' ۳۵° تا ۰۰' ۳۶° شمالی قرار دارد (شکل ۱). از نظر تقسیمات زمین‌شناسی ساختاری منطقه مورد مطالعه در مرز بین ایران-مرکزی و البرز مرکزی قرار داشته و جزئی از زون ارومیه - دختر به حساب می‌آید. چنین به نظر می‌رسد که مرز شاخصی در بخش جنوبی البرز وجود نداشته و گذر از پهنه‌ی ایران مرکزی به پهنه‌ی البرز تدریجی باشد. با توجه به فراوانی سنگ‌های آتشفشانی و آذرآواری ترشیری در دامنه‌ی جنوبی البرز، در نخستین نقشه‌ی زمین-ساخت اروپا، البرز بخشی از بزرگ‌ناودیس قفقاز-ترکیه در نظر گرفته شده است. ولی، وجود سنگ‌های ماگمایی همسان با دیگر نواحی ایران، و به ویژه با دست‌یابی به یافته‌های بیشتری از زمین‌شناسی ایران،